

POSTANOWIENIE

30 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 30 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa Gminy Miejskiej K.
przeciwko W. spółce akcyjnej w K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej W. spółki akcyjnej w K.
od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z 9 listopada 2021 r., II Ca 1434/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Krakowie, po ponownym rozpoznaniu - na skutek uchylenia uprzednio wydanego przez ten Sąd wyroku przez Sąd Najwyższy wyrokiem z 22 stycznia 2021 r., III CSK 1/21 - apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z 7 listopada 2016 r. oddalającego powództwo o zapłatę, zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od pozwanej na rzecz powódki 60 725,13 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz orzekł o kosztach postępowania.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwana wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jej zdaniem w sprawie wystąpiły istotne zagadnienia prawne wyrażające się w następujących pytaniach:

-„Czy wyrok ustalający w zakresie opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego ma charakter konstytutywny i moc wiążącą, zaś sąd rozpoznający sprawę po przekazaniu tej sprawy do rozpoznania wobec wniesienia sprzeciwu określa wysokość opłaty w sposób kwotowy, tym samym ustalając wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w sposób wiążący dla stron postępowania?”;

-„Czy możliwe jest ukształtowanie sytuacji prawnej podmiotów stosunku prawnego, powstałego na skutek zawarcia umowy o oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste z pominięciem procedury wskazanej w art. 78 u.g.n., bezpośrednio przez Sąd powszechny?”;

„Czy w sprawie toczącej się z powództwa o zapłatę właściciela nieruchomości przeciwko użytkownikowi wieczystemu, z tytułu opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste, możliwe jest tworzenie nowego reżimu prawnego, utworzonego przez wydane orzeczenia określające wysokość stawki procentowej za użytkowanie wieczyste, z pominięciem sformalizowanej procedury przewidzianej w art. 78 u.g.n.?”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie

przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację juretryczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Zagadnienia prawne sformułowane przez pozwaną nie czynią zadość wskazanym wymaganiom, zostały już bowiem rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy w wyroku z 9 października 2020 r., III CSK 80/18, niepubl. oraz w zapadłym w niniejszej sprawie – i tym samym wiążącym mocą art. 398²⁰ k.p.c. - wyroku z 22 stycznia 2021 r., III CSKP 1/21, niepubl. Zarówno w powyższych orzeczeniach, jak również w uchwale Sądu Najwyższego z 27 lutego 2020 r., III CZP 58/19 (OSNC 2020, nr 11, poz. 92) zwrócono uwagę, że w trybie określonym w art. 78-81 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (obecnie tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 344 ze zm.; dalej – „u.g.n.”) może dojść do aktualizacji opłaty rocznej zarówno wtedy, gdy wynika ona ze zmiany wartości nieruchomości -

zastosowanie znajduje wówczas dotychczasowa stawka procentowa - jak i wtedy, gdy wynika ona ze zmiany stawki procentowej. W okolicznościach przedmiotowej sprawy powódka najpierw wypowiedziała opłatę w związku ze zmianą stawki procentowej, a następnie w związku z korektą wartości nieruchomości. Pozwana skorzystała z przysługujących jej uprawnień i dokonane przez powódkę wypowiedzenia były przedmiotem rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym, stosownie do art. 78 i n. u.g.n. Wątpliwości skarżącej oparte na założeniu, że w sprawie pominięto procedurę przewidzianą w art. 78 u.g.n. nie przystają zatem do okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy. W wyroku z 22 stycznia 2021 r., III CSKP 1/21 Sąd Najwyższy wskazał również, że w wypadku, gdy jeden prawomocny wyrok dotyczy tylko aktualizacji ze względu na zmianę stawki procentowej, a drugi - tylko ze względu na zmianę wartości nieruchomości, orzeczenia te, mimo że dotyczą tej samej opłaty, odnoszą się do różnych budujących ją elementów, a więc mają rozłączny przedmiot. Jeżeli w późniejszej sprawie nie dojdzie do objęcia orzeczeniem łącznie obydwu podstaw obliczenia opłaty, obydwa wyroki funkcjonują równolegle i każdy w swoim zakresie wiąże nie tylko strony i sąd który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej. W przeprowadzonych w sprawie postępowaniach dotyczących zasadności wypowiedzenia wysokości opłaty w związku ze zmianą wartości nieruchomości, przedmiotem rozstrzygnięcia nie była prawidłowość stawki, a jedynie ocena czy doszło do zmiany wartości nieruchomości, a w konsekwencji czy zasadna była zmiana opłaty w związku ze zmianą wartości nieruchomości. Skutki prawomocnych orzeczeń wydanych w postępowaniach dotyczących wypowiedzenia wysokości opłaty ze względu na zmianę wartości nieruchomości nie unicestwiły zatem konsekwencji wcześniej dokonanego w sprawie wypowiedzenia stawki opłaty, którego zasadność została potwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu. Wymiar należnej opłaty powinien w tym stanie rzeczy uwzględniać zarówno wynik postępowania dotyczącego zasadności zmiany stawki opłaty, jak i zmiany jej wysokości w związku ze zmianą wartości nieruchomości, jako dwóch składowych decydujących o wysokości opłaty rocznej. Określenie ostatecznej wysokości opłaty stanowi w tym przypadku

czynność techniczną, opartą na stosownej operacji matematycznej, uwzględniającą obie miarodajne zmienne.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.L.)

[a]